

Írta: Kaszás Péter

2013. március 01. péntek, 07:26 - Módosítás: 2014. március 05. szerda, 15:39

Tükör, melybe bepillantva, eszébe jutnak a gazdaembernek hónapokként való dolgai anno 1905. Márczius

„Ne félj föld népe, hanem örülj és vigadj...

mert megzöldül a pusztának mezeje.”

(Jóel II. 21.)

Írta: Kaszás Péter

2013. március 01. péntek, 07:26 - Módosítás: 2014. március 05. szerda, 15:39

Most már ugyancsak igyekezzünk! Bizony ebben a hónapban már „megzöldül a pusztának mezeje”, a Gondviselés elhozza azt a várva-várt szép tavaszt, a mely immár a naptár szerint is beköszönt s „Sándor, József, Benedek zsákkal hozza a meleget”, a mint a közmondás tartja. Vándor madaraink is egymásután érkeznek haza a régi fészekhez. A szántóvető emberre pedig most következik már el csakugyan a munkának dandára.

Ha azokat a mezei munkákat, a melyekről február hóban beszéltünk, az időjárás miatt nem lehetett volna végrehajtani, most már ugyancsak igyekezni kell velük, mert az idő nem vár és ha a vetésekkel megkésünk, aratáskor látjuk kárát.

Ház és udvar. Az eszközök javítását, vetőmag előkészítését folytatjuk s befejezzük, hogy a mezei munka megnyíltával mindent idejekorán végezhessünk.

Szántóföld, rét, legelő. Mihelyt a hó elment és a föld felszikkadt, hozzálátunk a mezei munkákhoz. Az ősszel mélyen szántott földeket nem szántjuk újra, csak fogassal vagy porhanyítóval készítjük elő, így a munka szaporább s a téli nedvességet nem zavarjuk ki a földből. Az őszi vetésekre gondunk legyen, ha azok felfagytak volna, szikkadás után meghengerezzük a földet, ha meg a hónyomástól, vagy természeténél fogva kemény volna a föld felszíne: fogasolunk. A cserepesedésre hajló földet előbb hengerezzük, aztán fogasoljuk. A régi luczernásokat is nagyon meg lehet fiatalítani egy kis fogasolással. Réteket szintén fogasoljunk, előbb a nagyobb zsombékokat és vakandtúrásokat kapával és gereblyével egyengetvén és fűmaggal pergetvén be a helyüket. Ugyanazt tesszük azokon a helyeken, a hol a gyepek tökéletlenek, vagy sűrű gyomos foltok vannak. A legelőket is ekképp egyengetjük, ide a fűmagpolyva vagy kazalalja is megteszi bepergetésre. A korai legeltetéstől őrizkedjünk!

Istálló. Az igásállatok takarmányát szaporítjuk, hogy jó erővel induljanak a nehéz tavaszi munka elé. Az egész télen át istállón állt jószágoknak a szabad levegőhöz szoktatása végett, napos időben gyakran szellőztetünk; ha van kifutóhelyük, itt deleltetjük őket. A sárló kanczát idejében meghágatjuk. A malaczoknak orbáncz ellen való beoltásáról gondoskodhatunk.

Baromfió. Megint csak ugyanazok a teendők, mint a múlt hóban írtuk. Ezenkívül a libákat e hó elején már el lehet ültetni. A pulykákat csak e hó közepe felé, mivel a kis pulykáknak az áprilisi idő könnyen megártana. Az ülő pulykákat a fészekről mindennap le kell venni, mert különben ritkán szállanak le. A kotlós tyúkokat még folyvást lehet ültetni. A márcziusban kelt csirkéket jó meleg helyen kell tartani s csak meleg verőfényes napokon bocsátani ki a szabadba.

Gyümölcsös. A hernyószedéssel kell már hogy elkészültünk legyen, ezeket, valamint a száraz gallyakat és leveleket elégetjük. A kiengedett földbe megkezdjük az ültetést. A faiskolában a fiatal csemetéket metszszük, megkezdjük az oltást, azután a földet felkapáljuk. Ha kell szaporítás, vadfákat szerzünk be vagy magot ültetünk.

Konyhakert. Folytatjuk a melegágyak készítését, az ágyakat felássuk. Borsót, saláta- és hagymaféléket, petrezselymet, murokrépát, czéklát, hónapos retket vetünk.

Szőlő és pincze. A szőlőben a jó idővel a nyitás, metszés, karózás járja. Megkezdhetjük az új szőlők telepítését is. A pinczében a töltögetést folytatjuk, a üres hordókat tisztogatjuk, a második lefejtést végezzük.

Méhes. A kasok alját kitisztogassuk, az esetleg nagyon bemocskolt vagy erősen penészes lépeket eltávolítsuk. A gyenge törzseket etetéssel fel kell segíteni. A liszt-etetés is megkezdhetjük.

Az amerikai szőlőalanyokról. Az már bizonyosra vehető, hogy a mi régi jó fajta szőlőinket, a nem homokból, végkép kiöli a filloxera; azért olyan fajtával kell kertjeinket berakni, a melyikkel nem bír ez az ártalmas féreg.

Ilyen pedig, az eddigi tapasztalások szerint, némelyik amerikai fajta.

Mert az amerikai szőlőnek sok fajtája van, s épen az okozott már nagy hibákat emitt-amott, hogy nem tudták megválasztani: melyik lett volna jó?

Van közte sok olyan fajta, a melyet szintúgy elpusztít a filloxera, némelyik meg nagyon válogatós a földben, s ha egyik helyen jól tenyészik, már a másik földben mentül hamarabb kiöli a sárgaság.

Írta: Kaszás Péter

2013. március 01. péntek, 07:26 - Módosítás: 2014. március 05. szerda, 15:39

Első dolgunk legyen tehát olyan fajtát kikeresni a sok közül, a mely egyéb jó tulajdonságai mellett, vígan tenyészék s a filloxera se ártson neki.

Ilyen fajta például a „*Riparia portalis*” nevű.

Ennek a termése azonban nem ér semmit. Csak olyan ez a fajta, mint például: a vadkörte vagy vadalmafa, ezt is csak arra használjuk, hogy jobbat oltunk bele.

Így kell ezt az amerikai *Riparia portalis*-t is a magunk régi jó fajtáival beoltani, s akkor voltaképen csak olyan lesz a tőkénk, mint hajdan, kivéve hogy a gyökere lesz amerikai, azért hogy ne bírjon vele a filloxera. Így fogunk ki a haszontalan férgen, a mely megkóstatja ugyan ezt az amerikai gyökeret is, de nem igen fűlik hozzá a foga. Nem is szaporodik el rajta nagyon, s a szőlő vígan tenyészik és bőven terem.

Vannak olyan amerikai fajta szőlők is, a melyeket nem szükség beoltani, csak azon módon elrakni a vesszejét, a mint a magunk régi szőlőinkkel szoktuk volt. Az ilyenféle amerikai szőlőt úgy nevezik, hogy „*direkt termő*”.

Csak hogy ezeknek a termése többnyire olyan különös ízű, mintha a poloska mászta volna meg, s ez a kellemetlen íz a borán is megérzik, úgy, hogy nem a jobb borhoz szokott magyar embernek való biz az.

Hanem még ennél is nagyobb baj az, hogy ezek a direkt-termők nem állnak ellent a filloxerának; tovább bírják ugyan, mint a régi fajtáink, de mégis hamar kipusztulnak.

Szaporítsunk tehát a *Riparia-portalis*-ra oltott magyar fajtájú szőlőt. Ez a tapasztalások szerint biztosan megbirkózik a filloxerával, s épen olyan bora terem, a milyenhez a régi jó időből szokva vagyunk.

Forrás:

Írta: Kaszás Péter

2013. március 01. péntek, 07:26 - Módosítás: 2014. március 05. szerda, 15:39

Kaszás Péter (szerkesztésében): A gazda ember tüköre. Jó tanácsok a szántóvetőnek és kertésznek az esztendő minden hónapjára. Budapest. Franklin-Társulat kiadása, 1905. 10-11. és 94-132.